

Projekt z dnia 14.11.2016 r.

Uchwała Nr .....
Rady Miasta Ostrołęki
z dnia .....

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Ostrołęce na lata 2017-2022.**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 224 z późn. zm.) postanawia się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2017-2022 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Załącznik do projektu uchwały Nr .....
Rady Miasta Ostrołęki z dnia .....
w sprawie uchwalenia Miejskiego
Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Ostrołęce na lata 2017 - 2022

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W OSTROŁĘCE
NA LATA 2017 - 2022**

Opracowanie:
Agnieszka Dumala
Olga Dylewska

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Diagnoza problemowa dotycząca problemu używania substancji psychoaktywnych na terenie miasta Ostrołęki.....	7
III.	Zasoby miasta Ostrołęki w zakresie przeciwdziałania i leczenia narkomanii.....	12
	1. Organizacje pozarządowe.....	12
	2. Placówki zajmujące się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków.....	13
	3. Instytucje, które w zadaniach mają profilaktykę narkomanii.....	14
IV.	Cel strategiczny Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce.....	19
	Cel operacyjny 1.	20
	Cel operacyjny 2.	22
	Cel operacyjny 3.	24
	Cel operacyjny 4.	28
	Cel operacyjny 5.....	30
	Cel operacyjny 6.	32
V.	Monitoring i ewaluacja Programu	32
VI.	Podsumowanie.....	33

I. Wstęp

Nadużywanie i uzależnienie od substancji psychoaktywnych jest obecnie jednym z istotnych problemów społecznych. Przez substancje psychoaktywne rozumiemy tradycyjne narkotyki, różne nowe substancje odurzające czyli tzw. dopalacze, alkohol, ale także inne, często zupełnie legalne środki, takie jak leki uspokajające, pobudzające, nasenne i przeciwbólowe. Ze względu na specyfikę choroby, jaką jest uzależnienie szkody z niego wynikające, nigdy nie ograniczają się do osoby uzależnionej. Konsekwencje nadużywania środków odurzających dotyczą zarówno rodzinę jak i środowisko osoby zażywającej. Nie bez znaczenia są także ekonomiczne i społeczne skutki narkomanii czy alkoholizmu, które obciążają całe społeczeństwo. Najbardziej dotkliwe konsekwencje używania ponoszą zwykle ludzie bardzo młodzi. Dla nich używanie środków zmieniających świadomość, wiąże się często z uzależnieniem, wystąpieniem zaburzeń psychicznych, zaniedbaniem lub przerwaniem edukacji, przedwczesną inicjacją seksualną i wieloma innymi problemami rodzinnymi i osobistymi. Zaburza to prawidłowy rozwój jednostki często powodując niedostosowanie społeczne i przewlekłe trudności w funkcjonowaniu w rolach społecznych. Używanie substancji psychoaktywnych w każdym wieku może spowodować poważne zaburzenia nastroju, zmienić poczucie rzeczywistości i uniemożliwić właściwą jej ocenę, a przy długotrwałym używaniu wiele zaburzeń i chorób somatycznych i psychicznych np. depresję, psychozę, próby samobójcze. Trudności z utrzymaniem pracy lub zdobyciem odpowiednich kwalifikacji, niewydolność wychowawcza, częstsze zapadanie na choroby, powodują, że ciężar opieki i utrzymania rodzin z problemem uzależnienia staje się odpowiedzialnością państwa.

Konsekwencje tych problemów ponosi nie tylko jednostka, ale całe

społeczeństwo. Osoby nadużywające substancji zmieniających świadomość często łamią prawo, popełniają przestępstwa pod wpływem lub dla zdobycia środków odurzających.

Oczywistym jest, że zjawisko narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień powoduje wysokie koszty społeczne i ekonomiczne. Wymusza to podejmowanie przemyślanych i długofalowych działań, uwzględniających dynamikę zjawiska oraz współczesną wiedzę na temat środków odurzających, uzależnienia, profilaktyki i leczenia.

Działania te są przewidziane m. in. w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 ustanowionym na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym. Program jest finansowany z budżetu państwa i zakłada działania na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia społeczeństwa. Jest on systemową odpowiedzią na konieczność przeciwdziałania rozpowszechnieniu przewlekłych chorób niezakaźnych i czynników ryzyka je wywołujących, w tym uzależnieniom. Narodowy Program Zdrowia, jako jeden z celów operacyjnych zakłada profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Cele i działania szczegółowe w tym zakresie precyzują: Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, będące częścią NPZ.

Zakładają one takie zadania jak:

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii

1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (nowe substancje psychoaktywne).

2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

3. Profilaktyka.

4. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.

5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

6. Współpraca międzynarodowa.

Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Promocja zdrowia.

2. Profilaktyka.

3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

4. Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu.

5. Współpraca międzynarodowa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w Polsce wyznaczają ponadto takie akty prawne jak: ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z późniejszymi zmianami. Są one zbieżne z nowymi wyzwaniami zidentyfikowanymi w ostatnich latach w Europie i określonymi szczegółowo w Strategii antynarkotykowej UE na lata 2013-2020. Podstawowym celem zawartym we wszystkich regulacjach jest zmniejszenie używania alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających oraz problemów społecznych i zdrowotnych z tego wynikających.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2022 zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych.

Wyznaczone działania są zgodne z kierunkami zawartymi w cytowanych powyżej aktach prawnych. Podstawę do opracowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrołęki na lata 2017-2022 stanowi również **diagnoza problemowa dotycząca problemu używania substancji psychoaktywnych na terenie miasta Ostrołęki** przeprowadzona w 2015 r.

II. Diagnoza problemowa dotycząca problemu używania substancji psychoaktywnych na terenie miasta Ostrołęki.

Badania dotyczące używania substancji psychoaktywnych zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych na terenie miasta Ostrołęki w październiku 2015 roku. Dokonano także analizy porównawczej bieżących danych z tymi zebranymi w ubiegłych latach. Pozwoliło to prześledzić dynamikę zmian zjawiska używania środków psychoaktywnych. Badanie zostało zrealizowane metodą ankiety audytoryjnej. Dane z ankiet zostały uzupełnione o informacje dotyczące liczby osób zgłaszających się do leczenia oraz środków przez nie zażywanych, pozyskane ze wszystkich placówek zajmujących się leczeniem uzależnienia od środków psychoaktywnych w Ostrołęce. Celem badania był między innymi pomiar natężenia zjawiska używania substancji psychoaktywnych na terenie miasta Ostrołęki oraz określenie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród młodzieży. Kwestie te zostały poddane pomiarowi ilościowemu w celu dokonania oszacowań dla całej populacji ostrołęckiej młodzieży i osób dorosłych.

Wyniki badań ankietowych pokazują, że substancją psychoaktywną, po którą młodzież sięga najczęściej, jest niezmiennie od 2007 roku alkohol. Popularność używanych substancji w roku 2015 jest identyczna jak w roku 2011 i 2009 roku, gdzie najchętniej młodzież sięgała po piwo, następnie po wódkę a następnie po wino. Intensywność picia alkoholu przez młodzież w roku 2015, również pozostaje na zbliżonym poziomie do lat 2009 i 2011.

Kolejną, pod względem częstotliwości używania, substancją psychoaktywną (poza alkoholem) jest marihuana i do jej używania przyznaje się (20,3%) ankietowanych. Stanowi to wzrost liczby osób używających marihuany codziennie w stosunku do 2011 roku. Mimo, że ogólna liczba osób

deklarujących używanie marihuany spadła w stosunku do 2011 roku, zwiększył się odsetek chłopców zażywających. W grupie osób zażywających widoczny jest także wzrost częstotliwości. Drugą grupą środków ze względu na popularność są leki uspokajające, nasenne i przeciwkaszlowe. Mimo, że w porównaniu do lat ubiegłych mniej osób deklaruje używanie tego typu substancji, nadal utrzymuje się ono na wysokim poziomie. Istotny wydaje się jednak fakt, że w stosunku do 2015 roku wzrosła częstotliwość używania leków wśród osób używających.

W badaniu zanotowano spadek używania dopalaczy i obecnie utrzymuje się on na poziomie poniżej (5%). Po raz pierwszy w badaniu wyszczególniono, jako odrębny środek, mefedron. Jego używanie deklaruje (3,6%). Powyżej progu (3%) badanych utrzymuje się liczba osób używających amfetaminę i methamfetaminę (3,2%), co stanowi wzrost w stosunku do 2011 roku (1,8%). Substancje te stają się coraz bardziej popularne wśród młodzieży, a także stosunkowo łatwo dostępne.

W porównaniu do lat ubiegłych zmianie uległa kwestia pozyskiwania dopalaczy. Poprzednio część osób kupowała dopalacze w sklepach, obecnie wszyscy pozyskują je od znajomych lub dilerów. Mimo likwidacji sklepów z dopalaczami nadal znaczna część badanych, (36%) kobiet i (45%) mężczyzn, wie gdzie zdobyć środki odurzające.

Wyniki z ankiet obrazują także wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz jego zmiany na przestrzeni ostatnich lat. Widoczne jest podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej w stosunku do 2011 roku (15-16 lat dziewczęta) i (14 lat chłopcy). Analiza wyników badań z 2011 roku i 2015 roku, dotycząca inicjacji narkotykowej pokazuje, że wiek inicjacji narkotykowej również się nieznacznie podwyższa. Z badań jasno wynika, że najczęstszym wiekiem inicjacji jest 16 rok życia. Jest to czas kiedy kończy się etap gimnazjum, a zaczyna nauka w szkołach średnich.

Diagnozę zjawiska używania środków odurzających w Ostrołęce uzupełniono o dane z placówek, prowadzących terapię osób szkodliwie używających, bądź uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Dane te obejmują liczbę osób zgłaszających się do poniższych placówek w latach 2008 – do IX.2015. Informacje uzyskano od następujących placówek:

1. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26.
2. Mazowiecki Szpital Specjalistyczny w Ostrołęce: Oddział Psychiatryczny, Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Poradnia Leczenia Uzależnień, Poradnia Zdrowia Psychicznego, al. Jana Pawła II 120.
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medilis” w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 7D/27.
4. NZOZ Specjalistyczne Centrum Medyczne Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostrołęce, ul. Hallera 39.

Wszystkie ostrołęckie placówki zajmujące się leczeniem uzależnień udzielają również pomocy osobom współuzależnionym. Dość duże i stale utrzymujące się zainteresowanie tych osób terapią, mimo niedostatku programów edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do tej grupy, wskazuje na istotną potrzebę udzielania pomocy wszystkim członkom rodziny z problemem uzależnienia. Całościowe podejście do problematyki uzależnień oraz powyższe dane ukazują współuzależnienie jako problem równoważny z uzależnieniem.

Problem narkomanii i alkoholizmu jest jednym z najistotniejszych problemów społecznych. Wskazują na to przedstawione dane oraz liczba świadczeń udzielonych w ostatnich latach. Zapotrzebowanie na zapobieganie i leczenie uzależnień stale rośnie.

Na podstawie danych uzyskanych z placówek zajmujących się terapią osób uzależnionych i szkodliwie używających substancji psychoaktywnych

oraz współzależnionych można zauważyć, że w 2014 roku nastąpił spadek liczby osób zgłaszających się do większości ostrołęckich poradni. Jedynie w przypadku NZOZ Specjalistyczne Centrum Medyczne Poradnia Leczenia Uzależnień nastąpił znaczny wzrost liczby przyjętych osób, co można wiązać z rozwojem placówki.

Biorąc pod uwagę dane ze wszystkich poradni, wyraźnie widoczna staje się zmiana wzorca używania substancji psychoaktywnych. Osoby używające jednej substancji stanowią obecnie jedynie ułamek przyjmowanych pacjentów. Wyraźnie wzrasta za to liczba osób uzależnionych bądź szkodliwie używających, naprzemiennie lub łącznie, różnych substancji odurzających i one obecnie stanowią większość przyjmowanych pacjentów.

Tak jak w przypadku alkoholu, w przypadku narkotyków także, to mężczyźni są grupą bardziej narażoną na szkodliwe następstwa używania substancji psychoaktywnych. Jedynie w przypadku leków, odsetek osób zażywających jest nieznacznie większy wśród kobiet. Analizując zgłaszalność do systemu pomocy dla osób używających środków odurzających, można dostrzec wielokrotnie większe zapotrzebowanie na różne formy leczenia wśród mężczyzn.

Wyniki badań pokazują zahamowanie używania niektórych tradycyjnych narkotyków. Miejsce środków takich jak, heroina czy kokaina zaczęły zajmować marihuana, dopalacze, mefedron i leki o różnym działaniu psychoaktywnym.

III. Zasoby miasta Ostrołęki w zakresie przeciwdziałania i leczenia narkomanii.

Na terenie miasta Ostrołęki działają różne instytucje, których zadania bezpośrednio lub pośrednio związane są z profilaktyką i leczeniem narkomanii. Należą do nich między innymi takie placówki jak:

1. Organizacje pozarządowe:

- *Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja”.*

Stowarzyszenie „Nadzieja” zajmuje się szeroko rozumianą pomocą osobom zagrożonym uzależnieniem, uzależnionym od narkotyków, uzależnionym behawioralnie i ich rodzinom. Prowadzi Poradnię zajmującą się leczeniem osób używających szkodliwie, uzależnionych i współuzależnionych, leczenie jest finansowane przez NFZ. Ponadto prowadzi grupy terapeutyczne i edukacyjne, grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, poradnictwo i interwencje kryzysowe w zakresie uzależnień, punkt konsultacyjny dotyczący uzależnień. Od 2015 roku Stowarzyszenie realizuje również Program CANDIS, adresowany do użytkowników marihuany, który jest rekomendowany i współfinansowany przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Stowarzyszenie „Nadzieja” zajmuje się również promocją zdrowia i profilaktyką w zakresie chorób zakaźnych jak: HIV/AIDS, WZW C, prowadząc szkolenia w tym zakresie, punkt konsultacyjny oraz telefon zaufania. Jedną z inicjatyw stowarzyszenia jest także pomoc osobom wychodzącym z uzależnienia poprzez zapewnienie im zamieszkania w mieszkaniu readaptacyjnym i udziału w programie readaptacyjnym wspomagającym ich powrót do życia w społeczeństwie.

2. Placówki zajmujące się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków:

- *Stowarzyszenie „MONAR” Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień*

Placówka stacjonarna, zajmująca się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków lub uzależnionych krzyżowo. Realizuje sześciomiesięczny, stacjonarny program rehabilitacyjno-readaptacyjny dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oparty o metodę społeczności terapeutycznej. Odbiorcami programu są osoby powyżej 18 roku życia. Głównym celem terapii jest zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych dla trzeźwego życia.

- *Poradnia Leczenia Uzależnień przy Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrołęce*

Placówka zajmuje się leczeniem osób szkodliwie używających i uzależnionych od alkoholu, uzależnionych krzyżowo, uzależnionych od hazardu oraz współuzależnionych.

- *Oddział Terapii Uzależnień przy SZZOZ im. Psarskiego w Ostrołęce*

Placówka zajmuje się leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i uzależnionych krzyżowo.

- *N. Z. O. Z. „Medilis”*

Placówka zajmuje się opieką psychiatryczną i leczeniem uzależnień.

- *Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „NADZIEJA” Poradnia Leczenia Uzależnień.*

W zakres działalności poradni wchodzi: poradnictwo i psychoterapia indywidualna oraz opieka psychiatryczna – dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych lub uzależnionych behawioralnie oraz osób współuzależnionych. Leczenie finansowane jest przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

- *NZOZ Specjalistyczne Centrum Medyczne s. c. Joanna i Konrad Pokraśniewicz.*

Zakład zajmuje się leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i uzależnionych krzyżowo, a także osób uzależnionych od hazardu.

3. Instytucje, które w zadaniach mają profilaktykę narkomanii.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Instytucja zajmuje się poradnictwem w zakresie szukania fachowej pomocy, wczesną interwencją w środowisku, współpracą z placówkami leczącymi i instytucjami pozarządowymi, pomocą finansową osobom w trudnej sytuacji materialnej w rozpoczęciu i w trakcie leczenia uzależnienia. Jej celem jest zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami uzależnienia od środków psychoaktywnych. Adresatami tej pomocy są osoby uzależnione od narkotyków oraz ich rodziny, w tym dzieci.

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Placówka udziela pomocy psychospołecznej i prawnej osobom zgłaszającym się z problemem narkomanii, przekazuje materiały edukacyjne dotyczące problemu narkomanii, kieruje osoby zgłaszające się do OIK do specjalistów ze Stowarzyszenia Promocji Zdrowia „Nadzieja.

- Straż Miejska.

Prowadzi zajęcia w ostrołęckich szkołach mające na celu zapobieganie narkomanii. Współpracuje również z Policją w zakresie patrolu szkolnego, którego zadaniem jest monitorowanie środowisk młodzieżowych w zakresie używania narkotyków.

- Komenda Miejska Policji w Ostrołęce.

Organizuje cykliczne spotkania z młodzieżą mające na celu informowanie o odpowiedzialności karnej w związku z posiadaniem i obrotem nielegalnymi środkami odurzającymi oraz o zagrożeniach wynikających z używania narkotyków. Ponadto tworzy wspólnie ze Strażą Miejską szkolny patrol, realizuje kampanię antydopalaczową ze szczególnym uwzględnieniem aktów prawnych dot. procedury postępowania nauczycieli i metod współpracy

z Policją, w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją - w szczególności narkomania, alkoholizmem i prostytucją. W ramach realizacji zadań określonych w „Programie Resortu Spraw Wewnętrznych Przeciwdziałania Narkomanii i Zwalczania Przemocności Narkotykowej” policjanci KMP współpracują z Miejskim Zakładem Komunikacji w Ostrołęce.

- *Sąd Rejonowy w Ostrołęce.*

Działalność Sądownicza związana z przeciwdziałaniem narkomanii oraz działalność kuratorów sądowych społecznych i zawodowych.

- *Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna.*

Placówka zajmuje się prowadzeniem zajęć z szeroko rozumianej profilaktyki (począwszy od zajęć kształcących umiejętności życiowe a skończywszy na zajęciach dotyczących uzależnień), wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, poradnictwem w zakresie używania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz problemami z tym związanymi.

- *Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.*

Zajmuje się propagowaniem zdrowego stylu życia i aktywności sportowej, co służy profilaktyce narkomanii.

- *Miejski Klub Sportowy „Narew”.*

Prowadzi działania sportowe o charakterze profilaktycznym.

- *Kluby osiedlowe.*

- *Świetlice opiekuńczo - wychowawcze prowadzone przez Zespół Placówek Wsparcia Dziennego oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.*

Świetlice opiekuńczo - wychowawcze mają w zadaniach pomoc i opiekę nad dziećmi i młodzieżą zagrożoną patologią społeczną, w tym uzależnieniem.

-Lokalne szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie.

Szkoły w swoich zadaniach zajmują się prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii dzieci i młodzieży. Zajmują się organizacją czasu wolnego uczniów oraz profilaktyką uzależnień poprzez prelekcje, pogadanki, konkursy plastyczne, spektakle teatralne, spotkania z terapeutami uzależnień. W ostrołęckich szkołach prowadzone były programy i zajęcia profilaktyczne, takie jak: „Narkotykom, dopalaczom mówimy NIE!”, „Drugi Elementarz”, „Korekta”, „Śnieżna Kula”, „Cukierki”, „Wybierz sam”, „NIE! Uzależnieniom”, „Używki to nie dla nas”.

-Zespół Placówek Wsparcia Dziennego

Realizuje zadania, których celem jest między innymi promowanie pozytywnych, pożądanych społecznie postaw. Organizuje spotkania, imprezy kulturalne i sportowe skierowane do rodzin, umożliwiające wspólne spędzanie wolnego czasu w sposób konstruktywny. Prowadzi zajęcia wychowawczo – profilaktyczne w świetlicach, mające na celu rozwijanie osobowości, budowanie pozytywnej samooceny, przeciwstawianie się agresji i przemocy, uczenie tolerancji i nazywania uczuć, nabywanie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Cyklicznie organizuje zajęcia dot. środków psychoaktywnych i programy profilaktyczne, takie jak: „Człowieki nie palą”, „Człowieki nie biorą”, „Człowieki nie piją”, „Ja wśród ludzi”, „Bajkowe spotkania”, „Uzależnienia wśród dzieci i młodzieży”, „Nikotyna i narkotyki moim wrogiem”, „Uzależnienie – co to znaczy”, „Alkohol, papierosy, narkotyki”, „Co należy wiedzieć o narkotykach i innych środkach odurzających”.

-Placówka Pieczy Zastępczej „Korczakówka”

Prowadzi działania służące między innymi zwiększeniu dostępności form

spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, traktując konstruktywne spędzanie wolnego czasu jako alternatywę dla zachowań niepożądanych. Organizuje integracyjne pikniki rodzinne, spotkania świąteczne oraz różne spotkania okolicznościowe, podczas których modelowane są pozytywne postawy i zachowania rodziców biologicznych oraz innych osób bliskich dziecku. Pozwala to na poszerzanie kompetencji rodzica w zakresie konstruktywnych sposobów spędzania czasu z dzieckiem. Placówka zajmuje się rozpowszechnianiem umiejętności rodzicielskich, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących profilaktyki uzależnień, wzmacnianiem roli rodziny. Kształtuje właściwe postawy wobec narkotyków, kształtuje system norm i wartości, edukuje w zakresie wiedzy o substancjach, skutkach używania, sposobach rozpoznawania użycia danej substancji oraz podejmowania interwencji rodzicielskiej, prowadzi terapię motywacyjną w celu podjęcia terapii odwykowej. Placówka obejmuje opieką terapeutyczną wychowanków podejmujących zachowania ryzykowne, otacza opieką psychologiczną dzieci z rodzin z problemem uzależnienia.

2. Cel strategiczny Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce

Cel strategiczny jasno formuluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224).

Ograniczenie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych – tzw. dopalaczy oraz związanych z tym problemów społecznych w Ostrołęce.

Cel strategiczny Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii osiągnięty będzie poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

1. Działania informacyjne i edukacyjne ukierunkowane na kształtowanie właściwych postaw wobec narkomanii i środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców miasta Ostrołęki.
2. Zwiększenie działań w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
3. Zwiększenie dostępności do leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej oraz programów redukcji szkód.
4. Wzrost jakości pracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii, zwiększenie skuteczności realizowanych działań oraz rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
5. Skoordynowanie działań oraz budowanie platformy współpracy między podmiotami realizującymi zadania strategii przeciwdziałania narkomanii oraz działającymi w obszarze pomocy osobom uzależnionym.
6. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psycho-

aktywnych oraz postaw społecznych na terenie miasta, jak też monitorowanie stopnia realizacji programu i ewaluacja skuteczności realizowanych zadań.

Cel operacyjny 1.

Działania informacyjne i edukacyjne ukierunkowane na kształtowanie właściwych postaw wobec narkomanii i środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców miasta Ostrołęki.

Zadania szczegółowe:

1.1 Edukacja zdrowotna mająca na celu kształtowanie świadomości zdrowotnej oraz podnoszenie motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania różnych substancji psychoaktywnych oraz wynikających z tego negatywnych konsekwencji zdrowotnych.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą,
- liczba uczestników spotkań.

1.2 W ramach kampanii społecznych prowadzenie działań edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz używania produktów leczniczych w celach pozamedycznych.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych społecznych kampanii edukacyjnych,
- liczba podmiotów i partnerów prowadzących kampanię,
- liczba odbiorców działań.

1.3 Prowadzenie społecznych kampanii edukacyjnych mających na celu

zapobieganie HIV/ AIDS i przeciwdziałanie uzależnieniom.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych,
- liczba odbiorców działań,
- liczba rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych,
- liczba podmiotów i partnerów prowadzących kampanie.

1.4 Promowanie zdrowego stylu życia oraz właściwych, pożądanych społecznie postaw poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez kulturalnych, sportowych, skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży. Umożliwianie i uatrakcyjnianie wspólnie spędzanego czasu wolnego w sposób konstruktywny, wolny od działania substancji psychoaktywnych.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba spotkań, imprez kulturalnych, sportowych zorganizowanych na terenie miasta,
- liczba uczestników imprez,
- liczba dostępnych obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- liczba osób korzystających z obiektów sportowo – rekreacyjnych.

1.5 Wspieranie realizacji działań skierowanych do rodziców, w celu podniesienia ich umiejętności rodzicielskich oraz kształtowania prawidłowych postaw wobec używania substancji psychoaktywnych. Organizowanie szkoleń, kursów dla rodziców w celu pogłębiania, aktualizowania ich wiedzy na temat działania środków psychoaktywnych, nowych substancji psychoaktywnych, pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych spotkań z rodzicami, szkoleń, kursów umiejętności wychowawczych dla rodziców,
- liczba uczestników spotkań, szkoleń, kursów.

1.6 Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań edukacyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych, leczniczych oraz upowszechnianie wiedzy dotyczącej tematyki uzależnień i używania substancji psychoaktywnych, problemów z tego wynikających oraz możliwości ich rozwiązywania poprzez lokalne media.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba informacji w środkach masowego przekazu,
- liczba artykułów, wywiadów, konferencji prasowych.

Cel operacyjny 2.

Działania w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Zadania szczegółowe:

2.1 Wspieranie, wdrażanie programów profilaktycznych o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, biorących pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka sięgania po substancje psychoaktywne, w szczególności zalecane w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowane do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Działania realizowane w obszarze profilaktyki uniwersalnej, to działania ukierunkowane na całe populacje, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych

substancji psychoaktywnych. Celem działań jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba i wykaz wdrożonych, rekomendowanych programów profilaktycznych,
- liczba uczestników programów profilaktycznych.

2.2 Wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba i wykaz wdrożonych, rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą,
- liczba uczestników programów profilaktycznych.

2.3 Wdrażanie działań profilaktycznych adresowanych do osób o zwiększonym ryzyku wystąpienia problemów z używaniem, bądź uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne. Są to tzw. działania w obszarze profilaktyki selektywnej.

Warto zaznaczyć, że profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Wskaźnik realizacji zadania:

- wykaz instytucji realizujących działania z obszaru profilaktyki selektywnej,
- wykaz realizowanych działań z obszaru profilaktyki selektywnej,
- liczba odbiorców działań z obszaru profilaktyki selektywnej.

2.4 Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba certyfikowanych realizatorów programu wczesnej interwencji,
- uruchomienie programu wczesnej interwencji,
- liczba uczestników objęta programem.

2.5 Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka. Do grup tych można zaliczyć osoby, które używają środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych w sposób szkodliwy, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych uzależnienia. W ramach profilaktyki wskazującej prowadzenie poradnictwa w punktach informacyjno – konsultacyjnych, telefonie zaufania.

Wskaźnik realizacji zadania:

- wykaz instytucji realizujących działania z obszaru profilaktyki wskazującej,
- wykaz realizowanych działań w obszarze profilaktyki wskazującej,
- liczba odbiorców działań z obszaru profilaktyki wskazującej.

Cel operacyjny 3.

Zwiększenie dostępności do leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej oraz programów redukcji szkód.

Zadania szczegółowe:

3.1 Rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz dla osób szkodliwie używających ww. substancji poprzez m. in. prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin. W ramach działania punktu motywowanie i informowanie o możliwościach leczenia, poradnictwo, terapia w sytuacji kryzysu w rodzinie, pomoc psychologiczna dla osób zagrożonych i rodzin osób z problemem, informowanie o dostępnych miejscach pomocy i terapii w przypadku uzależnienia od narkotyków. Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób z problemem uzależnień od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba placówek ambulatoryjnych realizujących dodatkowe zadania, tj. prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego, prowadzenie Telefonu Zaufania,
- liczba udzielonych porad, konsultacji,
- liczba odbiorców.

3.2 Realizacja programów poszerzających ofertę terapeutyczną, rehabilitacyjną w placówkach działających w systemie opieki ambulatoryjnej, w tym programów krótkoterminowych i interwencyjnych dla osób niepełnoletnich oraz osób używających szkodliwie, bądź uzależnionych od przetworów

konopi.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba programów,
- liczba placówek prowadzących programy,
- liczba odbiorców.

3.3 Wspieranie realizacji programów w zakresie rehabilitacji, postrehabilitacji i reintegracji społecznej osób szkodliwie używających lub uzależnionych od różnych substancji psychoaktywnych. Dalsza realizacja działań takich jak: grupy wsparcia dla osób uzależnionych, grupy psychoedukacyjne. Wsparcie i pomoc w zwiększaniu kompetencji zawodowych, społecznych poprzez kursy zawodowe, poruszania się po rynku pracy, autoprezentacji, treningi umiejętności interpersonalnych, asertywności, zapobiegania nawrotom itp.

Kontynuacja pomocy w zakresie reintegracji społecznej poprzez prowadzenie mieszkania readaptacyjnego dla osób po ukończonym leczeniu, gdzie oprócz możliwości zamieszkania, po opuszczeniu ośrodka, uzależnieni mają zapewnioną kontynuację opieki terapeutycznej.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba placówek zajmujących się realizacją zadania,
- liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń,
- wykaz projektów realizowanych w ramach zadania,
- liczba uczestników projektów.

3.4 Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych. Prowadzenie działalności edukacyjnej, w tym edukacji

seksualnej, wsparcia społecznego, socjalnego, zwłaszcza wśród młodzieży, która stanowi największą liczbę uczestników imprez odbywających się w dyskotekach, klubach. Organizowanie pomocy wolontariuszy, tzw. „party workerów”, którzy podejmują działania w miejscu odbywania się imprez. Działania edukatorów podczas imprez masowych, typu edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Wskaźniki realizacji zadania:

- wykaz instytucji i projektów zajmujących się redukcją szkód,
- liczba uczestników projektów,
- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba osób przeszkolonych.

3.5 Tworzenie projektów skierowanych do osób współuzależnionych, czyli osób pozostających w bliskich relacjach z osobami uzależnionymi. Poszerzenie oferty zajęć indywidualnych i grupowych, tj. zajęć terapeutycznych, edukacyjnych, wsparciowych dla osób u których występuje szereg negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych spowodowanych uzależnieniem osoby bliskiej. W związku z tym, że uzależnienie jest chorobą całego systemu rodzinnego i ma negatywny wpływ na wszystkich członków rodziny, często osobą która jako pierwsza zgłasza się po pomoc jest osoba współuzależniona. Należy więc przygotować ofertę, w celu przeprowadzenia prawidłowej diagnozy problemu, przedstawienia odpowiedniej oferty terapeutycznej umożliwiającej pomoc i wsparcie w kształtowaniu prawidłowych postaw wobec osoby uzależnionej.

Wskaźniki realizacji zadania:

- wykaz placówek zajmujących się terapią współuzależnienia,

- liczba projektów skierowanych do osób współuzależnionych,
- wykaz projektów skierowanych do osób współuzależnionych,
- liczba uczestników projektów.

3.6 Przeprowadzanie kampanii informacyjnych na temat instytucji i placówek udzielających wsparcia i pomocy osobom uzależnionym, bądź szkodliwie używającym oraz ich rodzinom i bliskim, z uwzględnieniem oferty dla osób uzależnionych nieubezpieczonych. Prezentacja zakresu udzielanej pomocy dla osób uzależnionych, szkodliwie używających i współuzależnionych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba kampanii informacyjnych,
- liczba artykułów i publikacji dotyczących usług świadczonych przez placówki,
- liczba rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych.

Cel operacyjny 4.

Wzrost jakości pracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii oraz zwiększenie skuteczności realizowanych działań i rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Zadania szczegółowe:

4.1 Wspieranie realizacji szkoleń i superwizji dla pracowników placówek udzielających wsparcia i profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym w celu podnoszenia ich umiejętności zawodowych oraz zdobywania nowych kwalifikacji, co z kolei przełoży się na wzrost jakości świadczonych usług

w placówkach działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba szkoleń dla pracowników placówek,
- liczba uczestników szkoleń,
- liczba zespołów objętych superwizją.

4.2 Szkolenie grup zawodowych, w szczególności: lekarzy pierwszego kontaktu, lekarzy psychiatrów, pielęgniarek i położnych podstawowej opieki zdrowotnej, ratowników medycznych, psychologów, psychoterapeutów w zakresie rozpoznawania używania i nadużywania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz cech współuzależnienia. Celem jest umiejętne rozpoznawanie problemu używania, czy uzależnienia od ww. środków oraz współuzależnienia i w związku z tym, kierowanie osób do odpowiednich instytucji pomocowych, terapeutycznych, leczniczych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń.

4.3 Szkolenie grup zawodowych niemedycznych, często mających kontakty z osobami używającymi środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych - przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, kuratorów, sędziów, nauczycieli, pedagogów, księży, pracowników socjalnych, w zakresie umiejętnego podejmowania interwencji w stosunku do osób uzależnionych, szkodliwie używających, jak też eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń.

4.4 Prowadzenie szkoleń dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, doskonalących ich umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożenia wynikającego z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz umiejętnego podejmowania interwencji profilaktycznej.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń.

4.5 Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do osób, instytucji, organizacji pozarządowych, uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, realizujących zadania strategii przeciwdziałania narkomanii, w tym opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących profilaktyki i leczenia osób uzależnionych oraz zagrożeń związanych z HIV, HCV i HBV oraz chorób przenoszonych drogą płciową wśród osób używających substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń,
- liczba opracowanych i rozdyskrybuowanych materiałów informacyjno - edukacyjnych,
- wykaz podmiotów otrzymujących materiały informacyjno - edukacyjne.

Cel operacyjny 5.

Skoordynowanie działań oraz budowanie platformy współpracy między podmiotami realizującymi zadania programu przeciwdziałania narkomanii oraz działającymi w obszarze pomocy osobom uzależnionym.

Zadania szczegółowe:

5.1 Wsparcie zadania mającego na celu zarządzanie i koordynowanie działań wynikających z programu przeciwdziałania narkomanii.

Powołanie koordynatora do spraw zarządzania i realizacji działań i zadań wynikających z programu miałyby korzystny wpływ na nawiązanie współpracy między jednostkami realizującymi poszczególne zadania. W celu zoptymalizowania działań podejmowanych przez różne organizacje wskazane byłoby stworzenie platformy współpracy. Do zadań koordynatora należałoby również udzielanie pomocy w pozyskiwaniu dotacji na realizację zadań wynikających ze strategii. Kolejnym zadaniem byłoby prowadzenie i aktualizowanie bazy danych z rekomendowanymi programami profilaktycznymi, programami leczenia i rehabilitacji. Osoba koordynatora, mogłaby również prowadzić bazę danych z aktualnymi szkoleniami, konferencjami oraz innymi formami kształcenia z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Wskaźniki realizacji zadania:

- powołanie koordynatora ds. realizacji programu przeciwdziałania narkomanii,
- liczba spotkań z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii,
- liczba współpracujących instytucji,
- liczba realizowanych wspólnie projektów.

5.2 Opracowanie i wdrażanie projektów współpracy międzygminnej, międzyregionalnej oraz zagranicznej w celu poprawy skuteczności podejmowanych działań poprzez wymianę doświadczeń oraz dobrych praktyk w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba inicjatyw partnerskich, krajowych, zagranicznych,
- wykaz partnerów krajowych i zagranicznych,
- liczba realizowanych wspólnie projektów.

Cel operacyjny 6.

Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz postaw społecznych na terenie miasta, jak też monitorowanie stopnia realizacji programu i ewaluacja skuteczności realizowanych zadań.

Zadania szczegółowe:

6.1 Zbieranie i analiza danych statystycznych dotyczących epidemiologii w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz postaw społecznych związanych z używaniem powyższych substancji.

Wskaźnik realizacji zadania:

- wykonanie diagnozy problemu narkomanii w mieście Ostrołęka co dwa lata.

6.2 Zbieranie danych dotyczących realizowanych zadań w ramach programu, przez poszczególne instytucje zajmujące się problematyką uzależnień.

Wskaźnik realizacji zadania:

- wykaz poszczególnych instytucji zajmujących się problematyką uzależnień,
- wykaz projektów i zadań realizowanych zgodnie z programem,
- wykaz odbiorców projektów i liczba odbiorców.

6.3 Prowadzenie bazy danych dotyczących zasobów miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Wskaźnik realizacji zadania:

- utworzenie aktualnej bazy danych zawierającej: nazwy instytucji realizujących projekty i zadania wynikające z programu, prowadzone działania, programy profilaktyczne, terapeutyczne oraz wykaz specjalistów zajmujących się problematyką narkomanii.

6.4 Wspieranie rozwoju systemu zbierania danych w zakresie wskaźnika zgłaszalności do leczenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie zakresu i trybu współpracy podmiotów leczniczych prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba przekazanych formularzy TDI – Treatment Demand Indicator do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

V. Monitoring i ewaluacja Programu.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce jest realizowany przez wskazane w nim jednostki oraz inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do strefy zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu.

Koordynatorem Programu jest Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Ostrołęki, który będzie sporządzał raport z efektów jego realizacji. Informacje do raportu przekazywane przez realizatorów Programu i inne wyżej wskazane podmioty pozwolą na monitorowanie przebiegu Programu. Monitorowanie Programu wskaże ww. Wydziałowi, działającemu w porozumieniu ze specjalistami ds. uzależnień od narkotyków, które zadania należy skorygować i gdzie wprowadzić niezbędne zmiany. Monitoring będzie stanowił podstawę dokonania ewaluacji Programu. Celem ewaluacji będzie wskazanie skuteczności podejmowanych, poszczególnych działań i ocena całego Programu.

Do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym był realizowany Program Prezydent Miasta Ostrołęki przedkłada Radzie Miasta Ostrołęki raport z wykonania niniejszego Programu.

VI. Podsumowanie.

Narkomania stanowi jeden z poważniejszych problemów społecznych występujących na terenie miasta Ostrołęka. Podobnie jak inne uzależnienia powoduje liczne szkody zdrowotne, zaburzenia funkcjonowania w rolach społecznych, konflikty z prawem, problemy ekonomiczne. Do czynników ryzyka zwiększających prawdopodobieństwo sięgania po środki odurzające zalicza się zjawiska, które występują także na terenie Ostrołęki, tj.: ubóstwo, bezrobocie, czy alkoholizm w rodzinie, jak również dostępność substancji psychoaktywnych.

Istotne jest, aby w latach 2017–2022 kontynuować działania profilaktyczne o sprawdzonej efektywności oraz zwiększać dostępność różnych form leczenia i wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin. Działania profilaktyczne powinny być skierowane w szczególności do ludzi młodych, przy jednoczesnym zaangażowaniu rodziców i opiekunów. Głównie ludzie młodzi, ze względu na specyfikę swojego wieku oraz powszechną dostępność środków odurzających, są grupą najbardziej narażoną na rozwój uzależnienia.

Warunkiem skutecznego przeciwdziałania narkomanii jest systematyczna integracja instytucji i organizacji pozarządowych, a przez to tworzenie lokalnego systemu współpracy między instytucjami działającymi w obszarze uzależnień od różnych substancji psychoaktywnych. Cele operacyjne opisane w powyższym programie zakładają działania na każdym poziomie, począwszy od działań informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych, na leczeniu, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych i ich rodzin skończywszy.

Program zakłada także wzrost jakości pracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii i pomocy osobom uzależnionym

oraz skoordynowanie działań między tymi podmiotami. Warunkiem niezbędnym do osiągnięcia zakładanej skuteczności będzie monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz postaw społecznych na terenie miasta, jak też monitorowanie stopnia realizacji programu i ewaluacja skuteczności realizowanych zadań.

U z a s a d n i e
do projektu uchwały z dnia 14.11.2016 r.
Rady Miasta Ostrołęki

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce
na lata 2017-2022**

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, na obszarze gminy dotyczy to, w szczególności:

- 1) działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej,
- 2) leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych,
- 3) ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych.

Zgodnie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 224) Prezydent Miasta w celu realizacji zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który uchwała rada gminy.

Zadania własne gminy obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2017-2022 został opracowany na podstawie diagnozy i materiału merytorycznego z zakresu problematyki narkomanii, który na zlecenie Prezydenta Miasta Ostrołęka przygotowało dwóch pracowników Stowarzyszenia Promocji Zdrowia „Nadzieja”. Realizacja poszczególnych zadań wskazanych w Programie odbywać się będzie między innymi poprzez zlecenie zadań w drodze konkursów ofert na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1916). Środki finansowe na realizację zadań są zabezpieczone w Dziale 851 – Ochrona zdrowia.